

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-01-20740 מינס נ' פקיד שומה פתח תקווה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטיין

המבקשים ארז מינס ואח'

נגד

משיב פקיד שומה פתח תקווה

החלטה

בבקשה לביטול פסק הדין

פתח דבר

1. לפניי בקשת המבקשים, המערערים בערעור המס שבכותרת, להורות על ביטול פסק הדין אשר ניתן כנגדם ביום 10.8.2017, מן הטעם שלא הגישו את ההודעה המפרשת את נימוקי הערעור וזאת בחלוף קרוב לחודש ימים מהמועד שנקבע לכך.

2. יצוין כבר עתה כי קדם לפסק הדין שביטולו מבוקש כעת, פסק דין מיום 6.9.2016 במסגרתו, ערעורם של המבקשים דן התקבל, מן הטעם שהמשיב לא הגיש את ההודעה המפרשת את נימוקי השומה, בחלוף קרוב לחודשיים ימים מהמועד שנקבע לכך.

פסק הדין האמור בוטל בהתאם להסכמת הצדדים ועל פי המלצת בית המשפט במסגרת דיון שהתקיים ביום 15.3.2017, כאשר המשיב חויב בהוצאות המבקשים בסך של 10,000 ₪.

הרקע הנדרש לענייננו

3. המבקשים הגישו את הודעת הערעור שבכותרת ביום 4.4.2016.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-01-20740 מינס נ' פקיד שומה פתח תקווה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 יצוין כי בתחילה היו המבקשים מיוצגים, אלא שביום 6.9.2016 ביקשו הם לבטל את
- 2 רישום הייצוג של עורך דינם, ומשלב זה ואילך חתם המבקש 1 על כל כתבי הטענות
- 3 שהוגשו מטעמם לבית המשפט.
4. המשיב לא הגיש הודעה המפרשת את נימוקי השומה במועד שנקבע לכך - 11.7.2016,
- 5 וזאת בניגוד להחלטתי מיום 11.5.2016, אשר קיבלה את בקשת הארכה שהגיש
- 6 המשיב.
- 7 לפיכך, ביום 6.9.2016 ניתן על ידי פסק דין (להלן: "פסק הדין הראשון") ובמסגרתו
- 8 התקבלה בקשה המבקשים לקבלת הערעור עקב אי הגשת הודעה המפרשת את נימוקי
- 9 השומה.
- 10 5. ביום 5.10.2016 הגיש המשיב בקשה לביטול פסק הדין הראשון, בציינו, בין היתר, כי
- 11 נימוקי השומה, שצורפו לבקשתו האמורה, היו מוכנים במועד, אלא שבשל טעות
- 12 שנבעה מעומס עבודה, לא הוגש המסמך באותה עת לבית המשפט.
- 13 המבקשים התנגדו לבקשה ואף עתרו לפסיקת הוצאות.
- 14 6. ביום 15.3.2017 התקיים דיון בבקשה האמורה לביטול פסק הדין, במסגרתו - על בסיס
- 15 המלצת בית המשפט ובהסכמת הצדדים - בוטל פסק הדין הראשון והמשיב חויב
- 16 בהוצאות המבקשים בסך של 10,000 ₪. עוד נקבע במסגרת זו כי המבקשים יגישו
- 17 נימוקי ערעור עד ליום 3.5.2017 ותצהירי עדות ראשית מטעמם עד ליום 4.6.2017,
- 18 ואילו המשיב יגיש תצהירי עדות ראשית מטעמו עד ליום 6.8.2017.
- 19 7. המבקשים הגישו ארבע בקשות ארכה להגשת נימוקי הערעור מטעמם. האחרונה,
- 20 הוגשה ביום 15.6.2017 במסגרתה ביקשו המבקשים להאריך את המועד להגשת
- 21 נימוקי ערעור עד ליום 13.7.2017, הגם שהמשיב נאות ליתן להם ארכה בת שבוע ימים
- 22 בלבד. כן התבקשה בהסכמה ארכה להגשת תצהירי עדות ראשית מטעם המבקשים
- 23 עד ליום 13.7.2017, ובהתאם, בקשה להאריך בהסכמה את המועד להגשת תצהירי
- 24 המשיב עד ליום 1.10.2017.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-01-20740 מינס נ' פקיד שומה פתח תקווה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 הבקשה האמורה התקבלה ובמסגרת החלטתי מיום 18.6.2017 הוּאָרַךְ המועד להגשת
2 נימוקי הערעור והתצהירים, בהם תצהירי המשיב, ועל כן **היה על המבקשים להגיש**
3 **את נימוקי הערעור ותצהירי העדות הראשית לכל המאוחר ביום 13.7.2017.**

4 8. ביום 10.8.2017 ניתן על ידי פסק דין (להלן: "**פסק הדין השני**"), ובמסגרתו התקבלה
5 בקשת המשיב לדחיית הערעור עקב אי הגשת נימוקי הערעור והראיות מטעם
6 המבקשים. במסגרת פסק הדין השני צוין כי **נימוקי הערעור לא הוגשו עד למועד זה,**
7 **חרף מספר אורכות שביקשו המבקשים וקיבלו, כאמור.**

8 9. ביום 31.10.2017 הגישו המבקשים את הבקשה שבפניי, ובמסגרתה ביקשו לבטל את
9 פסק הדין שניתן נגדם.

10 כן ביקשו המבקשים את עיכוב ביצוע פסק הדין שניתנם כנגדם. בהחלטתי מיום
11 8.11.2017 הורתי למשיב להימנע מהמשך נקיטת הליכי גבייה עד החלטה אחרת.

טענות המבקשים בתמצית

13 10. המבקשים פעלו במרץ להכנת נימוקי הערעור, וכבר במהלך חודש יוני 2017 הייתה
14 הטיוטה קרובה להיות גמורה להגשה. לצד זאת, רצו המבקשים לבחון אפשרות
15 להסתייע בשירותי עורך דין מומחה למיסים ולכן פנו למספר עורכי דין, ואולם אז
16 התחוויר להם כי אין באפשרותם לעמוד בהצעות המחיר היקרות שקיבלו. לפיכך, ניסו
17 המבקשים באותה תקופה להגיע להסכמות עם עורכי דין לגבי "ייעוץ שוטף להליך".
18 בנסיבות המתוארות נגרם למבקש 1 לחץ נפשי גדול שגרם לו לשיתוק, להדחקה
19 ולחוסר יכולת לטפל בתיק. בחודשיים האחרונים פנה המבקש 1 לקבלת טיפול על מנת
20 להתגבר על המחסומים והלחץ האמורים ולאזור כוחות כדי לחזור לטפל בתביעה.

21 11. המבקשים אומנם ביקשו ארבע אורכות אך הן היו "קצרצרות", והסתכמו לכדי חודש
22 עד חודשיים. לעומתן הארכות שקיבל המשיב בשנת 2016 הסתכמו בארבעה – חמישה
23 חודשים.

24 12. התנהלות המשיב בתיק זה בעבר התאפיינה בזלזול בבית המשפט הנכבד ובזמנו. חרף
25 זאת, בית המשפט נעתר לבקשת המשיב וביטל את פסק הדין הראשון. יובהר כי פסק

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-01-20740 מינס נ' פקיד שומה פתח תקווה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 הדין שבוטל, ניתן כנגד המשיב בגין אי הגשת נימוקי שומה למשך תקופה ארוכה יותר
- 2 מהתקופה בה לא הגישו המבקשים את נימוקי הערעור ותצהיר העדות הראשית, ועל
- 3 כן לכל הפחות יש לעשות גזרה שווה ולבטל אף את פסק הדין השני.
- 4 13. המבקשים טענו כי סיכויי ההצלחה של ערעורם הינם גבוהים ופרטו בהרחבה טענותם
- 5 זו.

טענות המשיב בתמצית

- 6
- 7 14. המבקש 1 לא פירט בתצהירו מהם שמות עורכי הדין אליהם פנה, לא צירף הצעות
- 8 מחיר ואף לא צירף לחשבונית שהציג מהמטפלת, אליה פנה, סיכום טיפול או תצהיר
- 9 מטעמה שיכול להאיר את נסיבות האיחור הנטענות.
- 10 15. המבקשים בחרו לפנות לבית המשפט והם אינם יכולים להפסיק לשתף פעולה עם
- 11 ההליך המשפטי ואז לשוב כאילו לא ארע דבר ולצפות כי תישמר זכותם לנצח.
- 12 16. גם לבקשת המבקשים לביטול פסק הדין לא צורפו הם את נימוקי הערעור מטעמם
- 13 ואת ראיותיהם, כך שגם במועד הגשת הבקשה, ולמעשה עד עתה, לא נערכו המבקשים
- 14 להגשת המסמכים אותם היה עליהם להגיש כבר בחודש יולי 2017.
- 15 17. המשיב טען כי סיכויי ההצלחה של הערעור אינם גבוהים ופרט בהרחבה טענתו זו.

דיון והכרעה

- 16
- 17 18. תקנה 5 לתקנות בית משפט (ערעורים בעניני מס הכנסה), תשל"ט-1978 (להלן: "תקנות מס הכנסה") קובע את חובת הגשת נימוקי השומה ונימוקי הערעור כדלקמן:
- 18 "תקנות מס הכנסה" קובע את חובת הגשת נימוקי השומה ונימוקי הערעור כדלקמן:
- 19 "(א) תוך שלושים יום מהיום שבו נמסר לו העתק מהודעת
- 20 הערעור, יגיש המשיב לבית המשפט הודעה בכתב המפרשת את
- 21 נימוקי השומה (להלן - נימוקי השומה).
- 22 (ב) נימוקי השומה יפרטו את הנימוקים לאי קבלת הדו"ח או
- 23 ההשגה או לדחיית טענותיו של מערער לפי סעיף 147(ב) לפקודה,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-01-20740 מינס נ' פקיד שומה פתח תקווה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

את הדרך שלפיה נערכה השומה וכן את הנימוקים המשפטיים
לביסוס השומה. כל נימוק יצוין במספר סידורי.

(ג) תוך שלושים יום מהיום שבו נמסר לו העתק מנימוקי
השומה, יגיש המערער לבית המשפט הודעה בכתב המפרשת את
נימוקי הערעור (להלן - נימוקי הערעור), לרבות הנימוקים
המשפטיים לביסוס הערעור. כל נימוק יצוין במספר סידורי".

19. הסנקציה בגין אי הגשת כתבי בית הדין האמורים, קבועה בתקנה 7 לתקנות מס
הכנסה, שזו לשונה:

"לא הגישו המשיב או המערער הודעה כאמור בתקנה 5 תוך המועד
שנקבע או תוך המועד שהאריך בית המשפט או הרשם, יקבל בית
המשפט את הערעור או ידחה אותו ויאשר את השומה, לפי הענין".

20. בהתאם לאמור, במסגרת פסק הדין הראשון, התקבל הערעור עקב אי הגשת הודעה
המפרשת את נימוקי השומה על ידי המשיב במועד שנקבע לכך. פסק דין ראשון זה
בוטל בהסכמה בהתאם להמלצת בית המשפט ותוך חיוב המשיב בהוצאות המבקשים.

21. והנה, במסגרת אותו הליך, לא עמדו זו הפעם המבקשים במועד שנקבע להגשת נימוקי
הערעור ותצהירי העדות הראשית מטעמם, ולפיכך, במסגרת פסק הדין השני נדחה
ערעורם.

בנסיבות אלו, ובדומה לאשר ארע כשנה קודם לכן, מבוקש כעת על ידי המבקשים כי
פסק הדין במסגרתו נדחה ערעורם, יבוטל.

יצוין כי בשונה מהתנהלות המשיב בזמנו, המבקשים דגן לא הגישו עד ליום זה לתיק
בית המשפט את נימוקי הערעור ותצהירי העדות הראשית, שהיו אמורים להיות
מוגשים על ידם בחודש יולי 2017.

22. תקנה 201 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, החלה על ענייננו מכוח תקנה 9
לתקנות מס הכנסה, קובעת כי בית המשפט שנתן החלטה בהעדר כתבי טענות מצד
אחד ושהצד השני ביקש את ביטולה, רשאי לבטלה בתנאים שיראו לו בדבר הוצאות,
ובעניינים אחרים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-01-20740 מינס נ' פקיד שומה פתח תקווה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

23. על מהותה של הזכות לביטול פסק דין שניתן במעמד צד אחד עמדו המלומדים חמי
בן-נון וטל חבקין, בספרם **הערעור האזרחי 426** (מהדורה שלישית, 2012) (להלן: **"בן-
נון וחבקין"**):

**"הזכות לביטול פסק דין שניתן במעמד צד אחד בערכאה ראשונה
נתפס כחלק מזכות הגישה לערכאות, שהוכרה כזכות חוקתית,
ומשמשת כמעין "שיקול דעת" המרחף מעל בקשת הביטול. על בית
המשפט לאזן בין מימוש זכות הגישה לערכאות לבין האינטרס
הציבורי-מערכתי שבניהול תכליתי ויעיל של מערכת המשפט. עליו
להבטיח כי הסנקציה של מתן פסק דין במעמד צד היא מידתית
בנסיבות העניין ושלא ראוי היה להפעיל סנקציה אחרת – פחותה
בחומרתה – כגון השתת הוצאות".**

24. בהלכה הפסוקה נקבע כי בית המשפט ייעתר לבקשה שעניינה ביטולו של פסק דין
שניתן במעמד צד אחד אם מצא כי ביטול כאמור מתחייב מן הצדק – כאשר נפל בפסק
הדין פגם דיוני היורש לשורש העניין- כגון פגם בהמצאה או פגם אחר שגרע מיכולתו
של צד להשמיע טענותיו, או בהתאם לשיקול דעת בית המשפט - בשים לב לסיבה
שבגינה ניתנה ההחלטה במעמד צד אחד ולסיכויי ההגנה של הצד המבקש את הביטול
(ראו: רע"א 4085/14 **דוכנוב נ' אור עידו החזקות בע"מ** (9.7.2014); רע"א 2582/13
גריפאת נ' רשות הפיתוח מינהל מקרקעי ישראל – צפון (2.6.2013)).

25. בנסיבות ענייננו, המבקשים היו מודעים למועד שבו היה עליהם להגיש את נימוקי
הערעור ואת תצהירי העדות הראשית מטעמם, שהרי המועד נקבע בהחלטה שקיבלה
את בקשת הארכה הרביעית שהם עצמם הגישו.
לפיכך, יש לבחון את השאלה האם ראוי להורות על ביטול פסק הדין בשים לב לסיבה
שבעטיה ניתן פסק הדין, ובמקרה שלפנינו - הסיבה שבגינה לא הגישו המבקשים את
נימוקי הערעור והתצהירים, וכן בחינת סיכויי הערעור בהליך.

26. בפסיקה נקבע כי במצב בו הפגם הדיוני שהוליד את פסק הדין נבע מצירוף נסיבות
אומלל, אי הבנה או היסח דעת, ואף אם בשל רשלנות מסוימת מצד המבקש, ויחד עם
זאת הסתבר כי יש למבקש הגנה סבירה לגופו של עניין, אז ייטה בית המשפט בדרך
כלל לקבל את הבקשה ולאפשר את ליבון הנקודות השנויות במחלוקת, לגופן. לעומת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-01-20740 מינס נ' פקיד שומה פתח תקווה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

זאת, אם יתברר שהמבקש את ביטול פסק הדין, הפגין זלזול כלפי בית המשפט וללא כל סיבה סבירה, בית המשפט ייעתר לו רק אם שוכנע כי אחרת ייגרם עיוות דין בולט (ראו: רע"א 1958/00 נדב נ' סלון מרכזי למכונות כביסה וטלויזיה בבית אל על פ"ד נה(5) 43 (2001) (להלן: "עניין נדב"); ע"א 32/83 אפל נ' קפח פ"ד לו(3) 431 (1983)).

27. אשר לסיכויי הערעור דומני כי בשלב זה לא ניתן לומר כי למערער אין כל "הגנה אפשרית" (בן-נון וחבקין בעמ' 425). יתר על כן ועיקר, הגם שנכון לשעה זו טרם הגישו המבקשים את נימוקי הערעור ותצהיר העדות הראשית מטעמם, לא מצאתי לנכון למנוע מהמבקשים את הזכות לגשת לערכאות, שעה שפגם זה ניתן לתיקון על ידם, בשילוב סנקציה של פסיקת הוצאות לטובת המשיב, וכל זאת על רקע השתלשלות האירועים בתיק כפי שתוארו בפתח הדברים.

ואכן, בהתחשב בעובדה כי במסגרת הליך זה היו אלה תחילה המבקשים שקיבלו פסק דין לטובתם, ולאחר מכן הסכימו, בהמלצת בית המשפט, כי זה יבוטל וערעורם יתנהל לגופו של עניין, דומני כי מידת הצדק וההגינות הדיונית מחייבת כי אף זו הפעם פסק הדין שניתן במעמד צד אחד יבוטל.

28. על החשיבות בבירור השומה לגופה ובעיקר - על עקרון "ההדדיות" במקרים כגון אלה, עמד בית המשפט העליון ברע"א 1643/00 פנינת טל השקעות ובנייה בע"מ נ' פקיד שומה ירושלים פ"ד נה(4) 198 (2001):

"... סביר להניח כי בית-משפט קמא שקל מה משמעות עשויה להיות לסירוב לקבל את נימוקי השומה מטעם המשיב, מחד, ולקבלת ערעור המבקשת על סף, מאידך. פירוש הדבר, בראש ובראשונה, כי בלא דיון למהותם של דברים היה עשוי להתקבל במעמד צד אחד ערעורה של המבקשת, אשר על-פי טענת המשיב, ברקעו עומדת מחלוקת על הכנסה לצורך מס הנאמדת ב-32 מיליון ש"ח לשנים מ-1993 ועד 1997. קבלת ערעור מס ההכנסה בלא דיון בנושא זה הינה, על פניה, בעלת משמעות כלכלית מהותית, אם לא בעלת השלכות גם מבחינות אחרות. כנגד זאת ניצבת העובדה כי האיחור בהגשת נימוקי השומה מטעם המדינה הוא איחור קל יחסית ולא הוסבר על-ידי המבקשת במה גרם לה איחור זה לנזק

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-01-20740 מינס נ' פקיד שומה פתח תקווה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

או לעיוות דין. יתר-על-כן, אנו יודעים כיום כי המדינה מצדה
גילתה רוחב לב בהסכמה קודמת מצדה למתן ארכה למבקשת
לצורך הגשת ערעורה. נשאלת השאלה אם לא היה מקום לצפות
להדדיות כלשהי ביחסי בעלי-הדין כאשר מתבקשות על-ידיהם
הארכות מועד סבירות זה מזה?

בשיקול כולל, כאשר נערך איזון בין החשיבות המהותית שבניהול
ההליך המשפטי במעמד שני הצדדים מול הנזק הדיוני הקל,
יחסית, שנגרם להליך השיפוטי עקב איחור של שלושה ימים
בהגשת הנימוקים, ניתן להניח מה היה קו מחשבתו של בית-
משפט קמא בתתו את החלטתו.

מעבר לכל אלה, יש לזכור כי הזכות לביטול פסק-דין שניתן על-פי
צד אחד – אילו ניתן לבקשת המבקשת – נחשבת כיום כזכות בעלת
ממד חוקתי, הנגזרת מזכות הגישה לבית-המשפט. מכוח זכות זו
עשוי בית-המשפט לבטל פסק שניתן במעמד צד אחד, בין
מנימוקים אובייקטיביים ובין מנימוקים סובייקטיביים,
העשויים, בראייה כוללת, להצדיק את ביטול הפסק (ש' לוי תורת
הפרוצדורה האזרחית – מבוא ועקרונות יסוד, בעמ' 204).

29. אמנם בענייננו, המדובר באיחור משמעותי ו"ההדדיות" בה עסקינן היא מסוג שונה,
אלא שהעיקרון הנובע מפסק הדין הנ"ל באשר להדדיות ביחסים שבין בעלי הדין,
מצדיק בעיניי את המסקנה לפיה ראוי להורות על ביטולו של פסק הדין השני, כשם
שבוטל פסק הדין הראשון.

30. ההדדיות מתחייבת אף לאור חובת ההגינות המוטלת על המשיב, נוכח היות רשות
המס רשות מנהלית ואף מכוח חובת תום הלב, ממנה נובע האיסור על שימוש לרעה
בהליכי משפט (ראו: ע"א 6181/08 וינוקור נ' ממונה מס ערך מוסף עכו (28.8.2012)).

תוצאה זו אף עולה בעיניי בקנה אחד אף עם העקרונות בדבר תשלום מס אמת כאמור
ברע"א 1830/14 רובומטיקס טכנולוגיות בע"מ נ' פקיד שומה למפעלים גדולים
(2.4.2015)), שם הודגש כי בית המשפט המחוזי בהליכי מס יושב לא רק כמכריע

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-01-20740 מינס נ' פקיד שומה פתח תקווה

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בסכסוך בין שני בעלי דין כבערעור אזרחי רגיל, אלא שאף מוטלת עליו חובה לוודא שהשומה תהא שומת אמת.

31. על פי הפסיקה, אף כאשר מתקיימים התנאים הפורמליים לדחיית תובענה, כפי שאירע בנסיבות ענייננו בכל הנוגע לערעור של המבקשים, אין בכך משום סוף פסוק, ובית המשפט מחויב להוסיף ולבחון האם קיימים אמצעים חלופיים, העשויים לרפא את הנזק שנגרם על ידי הפגם הדיוני. בנסיבות העניין שלפניי, ועל רקע האירועים המתוארים לעיל, מוצא אני לנכון כי חיובם המבקשים בתשלום הוצאות הינו מידתי וראוי בנסיבות העניין, וכי ככל שירפאו את הפגם ויגישו את נימוקי הערעור ותצהירי העדות הראשית בתוך פרק זמן קצר, ניתן יהיה לאפשר להם להמשיך לנהל את ההליך ולמצות את יומם בבית המשפט (ראו: עניין נדב").

32. לאור כל האמור, אני מורה כי פסק הדין מיום 10.8.2017 שלפיו נדחה הערעור, יתבטל, אך זאת בכפוף לכך כי המבקשים יגישו את נימוקי הערעור ותצהירי העדות הראשית מטעמם עד ליום 5 בדצמבר 2017.

יובהר כי אורכות נוספות לא תינתנה. במידה ולא יוגשו נימוקי הערעור ותצהירי העדות הראשית מאת המבקשים עד למועד הנ"ל, פסק הדין יעמוד על כנו וניתן יהא לחדש את הליכי הגבייה שעוכבו בהתאם להחלטתי מיום 8.11.2017.

33. כמו כן אני מורה כי המבקשים יישאו בהוצאות המשיב בסך של 10,000 ₪ שישולמו בתוך 14 יום מהיום, שאחרת יישאו הפרשי הצמדה וריבית החל מהיום ועד למועד תשלומם בפועל.

תזכורת פנימית 6.12.2017

ניתנה היום, ה' כסלו תשע"ח, 23 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.

שמואל בורנשטיין, שופט